

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü' nün 96. ve 99. maddeler uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sayın Vahit KIRIŞÇI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 14/04/2022

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Türkiye'de yetiştirilen tütün, birçok özelliği nedeni ile dünyada yetiştirilen diğer tütünlerden ayrı değerlendirilmektedir.

Türkiye'de 2002 yılında çıkarılan Tütün Yasası sonrasında üretim ve ihracat azalmıştır. İhraç ettiğinden çok daha fazlasını, 2020 verileri ile iki katı kadar ithalat yapılmaktadır (A. Ekber Yıldırım, 26.05.2021).

Tütün Eksperleri Derneğinin 2020 Tütün Raporuna göre, Türkiye 2020 yılında 51 bin 845 ton tütün ihracatına karşılık, 115 bin 459 ton tütün ithalatı gerçekleştirmiştir. Değer olarak bakıldığında ise, 2020 yılında 279 milyon dolarlık ihracata karşılık 562 milyon dolarlık tütün ithalatı yapılmıştır. Üretim ve ihracattaki düşüşte TEKEL sigara fabrikalarının 2008 yılında özelleştirilmesi ve Tütün Fonunun kademeli olarak azaltılması önemli rol oynamaktadır. Yurt içinde üretilen tütünlerin iç piyasaya satış amaçlı üretilen sigaralarda kullanım oranı; 2003 yılında %42, 2006 yılında %35 iken, bu oran 2008 yılında TEKEL'in sigara biriminin özelleştirilmesinden sonra tütün fonunda sıfırlanması ile birlikte, azalarak 2020 yılı itibariyle %11'e düşmüştür. Türkiye'de tütün üretimi büyük oranda sözleşmeli üretim yapılmaktadır. 2020 yılında sözleşmeli olarak üretim yapan 48 bin üretici, 882 bin dekar alanda 68,2 bin ton tütün üretimi gerçekleştirmiştir. Sözleşmesiz olarak üretilen 14 bin 500 ton tütün ile birlikte yurt genelinde toplam 57 bin 296 tütün üreticisi, 950 bin dekar alanda ürettiği yaprak tütün miktarı 82 bin 700 ton olmuştur (Tütün Eksperleri Derneği Tütün Raporu,2020).

Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana yüzbinlerce ailenin geçim kaynağı da olan tütün konusunda son yıllarda sorunlar giderek artmaktadır.

Bu bağlamda

1-2002 yılında 405 bin tütün üreticisi varken bugün bu sayının 57 binlere düşmesinin nedenleri nelerdir? Bakanlığınızın, bu kaybı engellemek için hangi çalışmalar yapmaktadır?

2-Türkiye'de tütün mamulleri üretiminde kullanılan yerli tütün kullanımının arttırılmasına ilişkin Bakanlığınızın yapmış olduğu çalışmalar nelerdir?

3-Türkiye'deki sigara fabrikalarında üretilen sigaralarda hangi oranda ve miktarda yerli tütün kullanılmaktadır? Bunun 2008-2021 yıllarında yıllar itibari ile oranları ve değerleri nedir?

4-Son 10 yılda yıllar bazında kaç tütün üreticisine ne kadar destek sağlanmıştır?

5-Yurt genelinde tütün alımı yapan kaç firma bulunmaktadır?